

งานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสสมมาตุลา

เสด็จเตลิงภรัณยราชสมบัติครบ ๗/๐ ปี

๙ มิถุนายน ๒๕๕๙

ทศพิธราชนครรມ

กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ
กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

www.dld.go.th

๒๕๕๙

ທັນສະນະ

ทศพิธราชธรรม คือ จิริยัต์ ๑๐ ประการ ที่พระเจ้าแผ่นดินทรงประพฤติเป็นหลักธรรมประจำพระองค์ หรือเป็นคุณธรรมประจำตนของผู้ปกครองบ้านเมือง ให้มีความเป็นไปได้โดยธรรม และยังประยุกษาให้เกิดแก่ประชาชน จนเกิดความชื่นชมยินดี ซึ่งความจริงแล้วไม่ได้จำเพาะเจาะจงสำหรับพระเจ้าแผ่นดินหรือผู้ปกครองแผ่นดินเท่านั้น บุคคลธรรม达人ที่เป็นผู้บริหารระดับสูงในทุกองค์กรก็ฟังใช้หลักธรรมเหล่านี้

ทศพิธราชธรรม ๑๐ ปรากฏอยู่ในพระสูตร ข้อทบทนิกายชาด

ທານໍ ສີລຳ ປຣິຈົຈາຄ ອາຊຸ່ຊວ່ມທຸກ່ວ່າ ຕະບ
ອກໂກຮ້ອງວິທີສັນຈາ ຂນດີບັງ ອົງໂຮງນຳ

ว.ช.28/240/8

ทศพิธราชธรรม ๑๐ ข้อ

๑. ท่าน (ท่าน) หมายถึง การให้ การเลี้ยงดู นอกจากเลี้ยงดู
ทรัพย์สินของแล้ว ยังหมายถึงการให้น้ำใจแก่อันดับวัย

๒. ศีล (สิล) หมายถึง ความประพฤติที่ดีงาม ทั้งกาย วาจา และใจ ให้ปราศจากโภคทั้งในกรอบครอง อันได้แก่ กุญแจมายและนิติราชประเพณี และในทางศาสนา

๓. บริจาคม (ปริจญาค) หมายถึง การเติมลักษณะความสุขล้วนตน เพื่อความสุขล้วนรวม

๔. ความซื่อตรง (อาชุชว์) หมายถึง ความซื่อตรงในรูปแบบที่เป็นผู้คน ด้วยความซื่อตรง

๕. ความอ่อนโนย (มฤทธิ์) หมายถึง การฝืดขยี้อ่อนโนย เคราะห์ ในเหตุผลที่ควร มีล้มมาคาดว่าต่อผู้อาวุโส และอ่อนโนยต่อบุคคลที่เสมอ กันและต่ำกว่า

๖. ความเพียร (ตป) หมายถึง มีความอุตสาหะในการปฏิบัติงานโดยปราศจากการเมียจดรรค

๗. ความไม่ถูกต้อง (อคุกโกร์ด) หมายถึง ความไม่แสดงความถูกต้องให้ชัดเจน ไม่ใช่เรื่องที่สำคัญมาก

๙. ความไม่เปย์ดเปียน (อวิทีสณุจ) หมายถึง การไม่เปย์ดเปียน
ของรัฐบาล ลักษณะเด่นคือไม่ได้ขออนุมัติเงินก่อนใช้เงินจริง

๙. ความอดทน (ขนดิษฐ) หมายถึง การมีความอดทนต่อ
วิกฤติ ๑. ร้อนหนาวและภัยธรรมชาติ ๒. ภัยทางการเมือง ๓. โรคภัยไข้เลือดออก

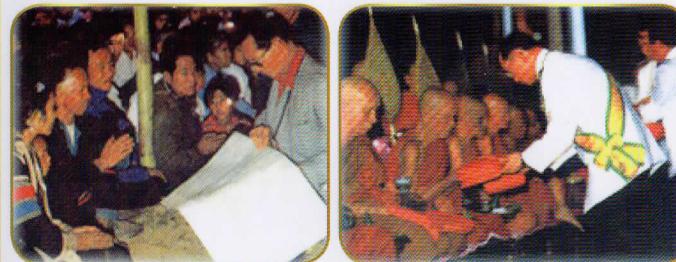
๑๐. ความยุติธรรม (อวิโรจน์) หมายถึง ความหนักแน่น ถือความถูกต้อง เที่ยงธรรมเป็นหลัก ไม่เออนเอียงหน่วงให้เกิดความประพฤติ อารมณ์ หรือ ลักษณะการใด ๆ

ทศพิธราชาธรรม ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๑. ทาน (ทานໍາ)

นับแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๗๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงบำเพ็ญ
ทานบารมีมากมาย ครบถ้วนทั้ง “ธรรมทาน” และ “อาภิสathan”

โครงการหลัก โครงการพระราชดำริต่าง ๆ ที่มีอยู่ทั่วประเทศ รวมทั้ง “ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ซึ่งโปรดให้ตั้งขึ้นในภาคต่าง ๆ เพื่อศึกษาพื้นที่และวิถีปัจปันปัจจุบันพัฒนาให้เหมาะสมแก่ท้องถิ่น อันเป็นการแก้ไขด้านเหตุแห่งปัญหาเพื่อพัฒนาประเทศไทยให้เด่นผล จัดเป็นการบำเพ็ญทานให้เป็นกุศล คือ เป็นกิจของคนดีคนมีปัญญา ภูกากลสมัย หมายความว่าความต้องการของรัับ ไม่ทำให้พระองค์หรือฝ่ายเดียวร้อน

ଭ. ମୀଳ (ଶ୍ରୀ)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องครัวดินการรักษาศีล และทรงมีน้ำพระทัย นับถือพระพุทธศาสนาโดยปริญญา ดังจะเห็นได้จากการเสด็จออกทรงผนวชรักษาศีล ๒๙๗ ข้อ ของพระภิกษุในบรรพุทธศาสนา ตลอดระยะเวลาแห่งการทรงผนวช ทรงดำรงพระองค์ไว้ด้วยงามบริสุทธิ์ สมควรแก่การเป็นพธกธรรม จนเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พสานิกร

เมื่อทรงทราบว่า ยังทรงประพฤติอยู่ในศีลโดยบริสุทธิ์ ทรงประพฤติพระราชจริยาในทางพระธรรมและในทางพระวจนะให้สักดิจงมุกติองค์เป็นปิริ ไม่ใช่จะเป็นศีลในกราโกรวง หรือศีลในทางศาสนา

ศิลป์ในการปกคล้อง ดีดี การประพัฒนามกุฎหมายและเจ้าอาวาตประเพณี อันดีงามนั้น ไม่เคยปรากฏเลยว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงใช้พระราชอำนาจของพระองค์หนึ่งอภิญญา และไม่เคยมีแม้แต่สักครั้งเดียวที่จะทรงลงทิ้งเจ้าอาวาตประเพณีอันดีงามของชาติและของพระราชวงศ์ ศิลป์ในทางศาสนา คือศิลป์ห้าอันเป็นศิลป์หรืออภิญญาที่ใช้ในการปกคล้องแผ่นดินมาตั้งแต่อดีต ก่อนพุทธกาลนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสามารถรักษาอย่างเคร่งครัด และทรงสนับสนุนให้พสกนิกรของพระองค์สามารถรักษาเช่นเดิมกัน

๓. บริจาคม (ปริจจาม)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงยึดถือประยิณ์และความเจริญของชาติ ศาสนา รวมทั้งประยิณ์สุขของพสกนิกร พระราชกรณียกิจงานนักการซึ่งเป็นไปเพื่อความวัฒนา และประยิณ์สุขของประชาชนชาวไทย

ด้านการศาสนา ทรงรับเป็นองค์อุปถัมภกศาสนาต่าง ๆ อันมีในประเทศไทย และพระราชทานพระราชทรัพย์เพื่อทะนงบำรุง

ด้านการสร้างเคราะห์ ทรงเลี้ยงสละพระราชาทรัพย์และลิ้งของจำนวน
มากมาย เพื่อดับความทุกข์ยากของพสกนิกรในยามประสบภัยพิบัติและใน
ถิ่นทุรกันดาร ทรงสละพระราชาทรัพย์เพื่อพัฒนาการศึกษาให้แก่เยาวชน
ไทย โปรดให้มีโครงการจัดตั้งโรงเรียนในถิ่นยากจนต่าง ๆ โครงการ
สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน และทุนอานันมหิดลเพื่อส่งนักเรียนไทยไป
ศึกษาต่างประเทศ เป็นต้น

ทรงสละพระราชนทรัพย์ในการพระราชทานพระบรมราชปัฐก์แก่
มุลนิธิและสาธารณะสถานต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สุขของชาไทยพระราชทาน
ที่นาของทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ในจังหวัดต่าง ๆ กว่า ๕๐,๐๐๐ ไร่
ให้เข้าอยู่ในโครงการปฏิรูปที่ดิน เมื่อปี ๒๕๑๘ เพื่อแบ่งปันที่ทำกินให้แก่
เกษตรกรที่ยากจน

๔. ความซื่อตรง (อักษรว')

วันกำหนดเดือนจักลับไปทรงศึกษาต่อในต่างประเทศ ระหว่างประทับรถ
พระที่นั่งเพื่อเลสต์จพระราชดำเนินไปขึ้นเครื่องบินนั่น ได้มีเสียงร้องมาจาก
กลุ่มพสกนิกรที่เห้าฯ ส่งเสต็จฯ ว่า “อย่าทิ้งประชาชน” และได้มีพระราชนำรัศ
ตอบในพระราชหฤทัยว่า “เราจะไม่ทิ้งประชาชน ถ้าประชาชนไม่ทิ้งเรา”
การตั้งพระราชหฤทัยดังนี้สมอ่อนเป็นการพระราชทานลักษณะจะ ว่าจะทรงเป็น
รุ่นปิติธรรมกวางอกฟอนกิบอร์ดดีๆ

วันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๗๓ มีพระบรมราชโองการแก่ พลสนธิกรทั่วประเทศว่า “เราจจะคงแห่งนั้นโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่ง มหาชนชาวสยาม” วันเวลาที่ล่วงผ่านไปเนินนานจากวันนั้นถึงวันนี้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงรักษาสัจจะที่ได้พระราชทานให้แก่ พลสกนิกรทั้งสองประการ มาอย่างสมบูรณ์สม่ำเสมอ พระองค์ไม่เคยทรง หยอดทิ้งพลสกนิกร

๕. ความอ่อนโยน (มัททะ)

ราชธรรมในข้อนี้ เป็นที่ประจักษ์ แก่พลสกนิกรมาซ้านานแล้วว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมี พระราชอธิษฐานอ่อนโยนเพียบพร้อม ทุกประการ ไม่ว่าจะเป็นความ อ่อนโยนในความหมายทางโลกหรือความหมายทางธรรม

ในพระราชฐานะแห่งพระมหาภัตตริยาธิราช ทรงมีสัมมาการฉะ อ่อนน้อมแด่ผู้เดชิญโดยวัยและเดชิญโดยคุณ และมีพระราชอธิษฐานอ่อนโยน ในข้อนี้ ที่ไม่ยอมพระองค์และต่อกว่า ไม่เคยทรงดูหมิ่น

๖. ความเพียร (ตอบ)

ทรงประกอบด้วยพระราชอุตสาหวิริยภาพเป็นอย่างยิ่ง พระองค์ไม่ โปรดที่จะประทับอยู่เฉย ทรงพอพระราชหฤทัยในการเสด็จพระราชดำเนิน ออกทรงเยี่ยมเยียนราษฎรในท้องถิ่นต่าง ๆ แม้ในถิ่นทุรกันดารและห่างไกล ข้างกันด้วยฝืนน้ำกว้างใหญ่ ป่าทึบ หรือเขากลางเพื่อให้ทรงทราบถึงความ ทุกข์สุขของราษฎร

๗. ความไม่ໂกรธ (อั้กโกระ)

การที่ประเทศไทยมีพระมหาภัตตริยาธิราชผู้ทรงบำเพ็ญอัจฉริยะ ทรงประกอบด้วยมัททะ ทำให้ประเทศไทยสามารถรักษา สัมพันธไมตรีอันดีกับนานาประเทศไว้ได้ตลอดมา พระเกียรติคุณของ พระองค์ในข้อนี้จึงเป็นที่เชื่อมของชาวไทยและชาวต่างประเทศยิ่งนัก

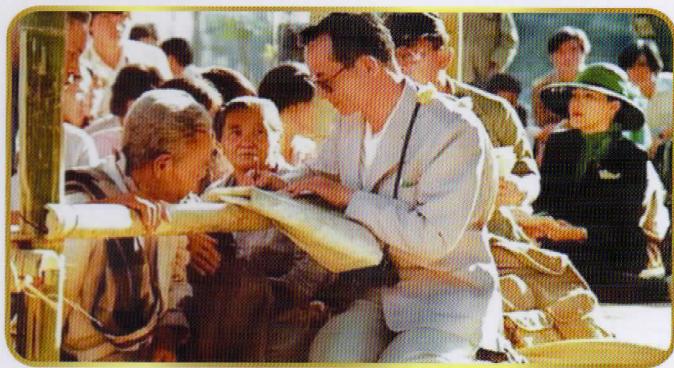
๘. ความไม่เปียดเบียน (อวิทิงสา)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระผู้ทรงบำเพ็ญอวิทิงสาบารมี ศีօ ไม่เปียดเบียนให้ผู้อื่นลำบาก ไม่ก่ออุทกช้ำยากให้แก่ผู้ใดแม้จนถึงสรรพสัตว์ ด้วยเห็นเป็นของสุกพระราชอำนาจแห่งไมหะหรือความหลง ไม่ทำร้ายรังแก มนุษย์และสัตว์ล่นเพื่อความบันเทิงใจแห่งตน

ในส่วนที่เกี่ยวกับสรรพสัตว์ พระองค์ไม่เคยทรงกระทำการใดให้เป็นที่ ทุกช้ำยากเจ็บปวด ไม่เคยเสด็จออกประพาสปล่าสัตว์ตัดชีวิต จะมีก็แต่การ พระราชทานชีวิตให้เท่านั้น ในรูปของโครงการพระราชดำริต่าง ๆ ที่เป็นไป เพื่อการอนุรักษ์ป่า อนุรักษ์แหล่งน้ำและอนุรักษ์สัตว์ เช่น โครงการอนุรักษ์ ป่าและสัตว์ป่า เป็นต้น

๙. ความอดทน (ขันติ)

ทรงเป็นพระมหาภัตตริยาธิราช ผู้ทรงมีพระขันติธรรมเป็นยอดเยี่ยม อย่างหาผู้ใดเสมอเหมือนมิได้ จากเหตุการณ์ที่ผ่านมาทั้งในเมืองไทยและ ต่างประเทศ บางครั้งเป็นเรื่องยากยิ่งสำหรับพระองค์ที่จะทรงอดทนได้ แต่พระองค์ยังทรงอดทนรักษาพระราชหฤทัย พระวاجา พระภรรยา และ พระญาติ ให้ลงบurrey ร้อยองค์มาได้ในทุกสถานการณ์

๑๐. ความเที่ยงธรรม (อวิโรธนะ)

พระราชกรณียกิจต่าง ๆ ทรงปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ไม่มีผิดด้วยทรง สดับครับฟัง ทรงศึกษา ทรงแสวงหาความรู้ความถูกต้องทั้งจากบุคคล ตำรา ทรงสอบถามด้วยพระองค์เอง และทรงนำมาประมวลให้คร่าวๆ ด้วย พระปัญญา ความรู้ที่ทรงได้จึงเป็นความรู้ที่ชัดแจ้งและถูกต้อง